

BROUMOVSKÝ **BIM**

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK

CENA – DOBROVOLNÁ ... DĚKUJEME ZA VÁŠ PŘÍSPĚVEK

ROČNÍK 11 - **LISTOPAD** 2019 – ČÍSLO **11**

Haló, tady nebe. Haló, tady země

I tak nějak by se dalo připodobnit dogma o propojení mezi církví vítěznou a církví putující, tzn. mezi nebem a zemí, které slavíme 1. listopadu. Osm

prvních listopadových dnů však také intenzivně prožíváme propojení mezi církví putující a církví trpící, tzn. zemí a očistcem. V Bibli představuje osmička začátek. Jak na nebi, tak na zemi...

P. Martin Lanži

Sváteční ráz neděle plyne z Božího Slova

Vatikán. „Setkání se Slovem Božím nás naplňuje radostí, která je naší silou“ – kázal papež František při ranní mši v kapli Dómu sv. Marty, přičemž zdůraznil, že sváteční ráz neděle nelze pochopit bez Božího Slova.

Petrův nástupce komentoval dnešní liturgické čtení z knihy Nehemiášovy (Neh 8,1-4a.5-6.7b-12), jež popisuje radostné dojetí, které vzbudila četba Písma v izraelském lidu, shromážděném k inauguraci obnoveného jeruzalémského chrámu po jeho návratu z exilu. „Je to příběh setkání Božího lidu se Slovem Božím. Je to příběh rekonstrukce,“ poznamenal papež.

Znalec Písma Ezdráš »otevřel knihu před očima všeho lidu – stál totiž výše než všichni lidé – a když ji otevřel, všichni lid povstal«. František pak podotkl: „Jsme zvyklí na Písmo, na Boží Slovo, ale řekl bych, že jsme zvyklí špatně. Lid podle Nehemiášova popisu hladověl po Božím slovu a proto, jakmile spatřil knihu, povstal. Celá desetiletí v exilu něco takového nebylo možné, a nyní se lid setkává se svým Bohem.“

„Místodržitel Nehemiáš a znalec Písma a kněz Ezdráš i levité, kteří poučovali lid, řekli všemu lidu: „Dnešní den je zasvěcen Hospodinu“. Pro nás je tímto dnem neděle. Neděle je dnem setkání lidu s Pánem, dnem setkávání. Tento den je zasvěcen Pánu.“

„Nehemiáš, Ezdráš a levité pak vybízeli lidi, aby nebyli smutní a neplakali; byli dojatai, proto byli pohnuti k slzám z radosti,“ pokračoval papež.

„Co se děje v našem srdci, když nasloucháme Božímu slovu? Jsem pozorný k Božímu slovu? Dovolím, aby se dotklo mého srdce anebo koukám do stropu a myslím na něco jiného, takže Slovo vchází jedním uchem tam, druhým ven a do srdce nedorazí? Co dělám, abych se připravil, a Slovo mohlo vstoupit do mého srdce? Když do srdce vstoupí Slovo, nastává pláč radosti a svátek. Bez Božího Slova nelze chápat sváteční ráz neděle. Ezdráš jim pak dal recept na slavení: »Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posílejte výslužky těm, kteří si nemohli nic připravit« - tedy chudým, kteří jsou vždycky ministranty křesťanských svátků - »neboť tento den je zasvěcen našemu Pánu, nebudte zarmoucení, neboť radost z Hospodina je vaše síla!«

„To je poselství pro dnešek – řekl dále papež František – že totiž smutek není naší silou.“

„Boží slovo nás rozradostňuje, setkání s Božím Slovem nás naplňuje radostí a tato radost je naší silou, je naší silou. Křesťané jsou radostní, protože se souhlasem přijímají Boží Slovo do svého srdce, setkávají se s Ním a hledají Jej. To je poselstvím dneška pro nás všechny. Zpytuj-

me se krátce: Jak naslouchám Božímu Slovu? Anebo prostě nenaslouchám? Jak se setkávám s Pánem v Jeho Slovu, kterým je Bible? A potom: jsem přesvědčen, že radost z Pána je mojí silou? Smutek není naší silou.“

„Sklíčená srdce deptá ďábel – poznamenal dále papež – zatímco radost z Pána nás pozvedá ke zpěvu a pláči z radosti. Jeden z Žalmů praví, že když byl izraelský lid vysvobozen z Babylonského exilu, všichni mysleli, že jde o sen, a nemohli tomu uvěřit. Totéž se děje, když se setkáme s Pánem v Jeho Slovu. Myslíme si, že je to sen, a nemůžeme uvěřit tolikeré kráse. „Kéž nám všem daruje Pán milost otevřít srdce setkání s Jeho Slovem a nemít strach z radosti, nebát se slavit radost, která pramení ze setkání s Božím Slovem,“ uzavřel Svätý otec dnešní kázání v kapli Dómu sv. Marty.

www.radiovaticana.cz/19.09.2019

Papežský vyslanec v OSN: Poučení o lidské pohlavnosti je povinnost rodičů, nikoli institucí

New York. „Jsem znepokojen zaváděním sexuální výchovy, která nerespektuje práva rodičů a neodpovídá potřebám dítěte,“ – řekl ve čtvrtek 10. října 2019 představitel Svätého stolce, arcibiskup Bernardito Auza na půdě OSN. Položil důraz na výchovnou roli rodiny, která zásadně

převažuje nad institucemi.

„Povinnost a právo rodičů vychovávat děti zahrnuje svobodný výběr školy či jiných nezbytných prostředků ve shodě s jejich morálními a náboženskými přesvědčeními“ – řekl vatikánský diplomat, který je stálým pozorovatelem Apoštolského stolce při OSN. Poukázal na to, že „výchova dětí, včetně poučení o lásce a lidské pohlavnosti je především povinnost rodičů a nikoli vzdělávacích institucí.“

Globální zpráva týkající se problematiky odebírání dětí nefunkčním rodinám ukazuje, že umístění dětí do ochranných zařízení by měla být vždycky jen krajní možností. Je třeba činit vše

proto, aby děti vyrůstaly v rodinném prostředí, kde zakoušejí lásku, ochranu a bezpečí – řekl arcibiskup Auza.

Vatikánský diplomat promluvil u příležitosti 30. výročí přijetí Úmluvy o právech dítěte na půdě OSN. Tento dokument ratifikoval největší počet členských zemí, a zmíněné výročí je proto vhodnou příležitostí k zamýšlení se nad kroky přijatými za účelem ochrany našich malíčků jakož i jejich sociálního a intelektuálního rozvoje – řekl vatikánský diplomat.

www.radiovaticana.cz/12.10.2019

Kompendium katechismu

Církev je jedna, svatá, obecná a apoštolská

177. Kdo to jsou věřící?

Věřící jsou ti, kteří jsou začleněni do Krista křtem, a stali se Božím lidem. Stali se jím vlastním způsobem účastným kněžského, prorockého a královského poslání Krista, věřící jsou povoláni uskutečňovat poslání, které Bůh svěřil církvi. Mezi nimi existuje pravá rovnost v jejich důstojnosti Božích dětí.

178. Jak je utvořen Boží lid?

V církvi jsou skrze božské ustanovení posvěceni služebníci, kteří dostali svátost kněžství a tvoří církevní hierarchii. Ostatní jsou nazýváni laikové. Z obou pak pocházejí věřící, kteří se zasvěcují zvláštním způsobem Bohu sliby evangelijních rad: čistoty v celibátu, chudoby a poslušnosti.

179. Proč Kristus ustanovil církevní hierarchii?

Kristus ustanovil církevní hierarchii s posláním, aby pásala jeho lid jeho jménem. Tvoří ji posvěcení služebníci - biskupové, kněží a jáhnové. Na základě svátosti (kněžského a biskupského) svěcení biskupové a kněží jednají jménem Krista a jako Kristus Hlava; jáhnové slouží Božimu lidu v diakonii (službě) slova, liturgie a lásky.

180. Jak se uskutečňuje kolegiální ráz církevní služby?

Podle příkladu dvanácti apoštolů, které Kristus vyvolil a společně poslal, jednota členů církevní hierarchie je ve službě společenství všech věřících. Každý biskup vykonává svou službu jako člen biskupského sboru, ve společenství s papežem tím, že se s ním podílí na starosti o všeobecnou církev. Kněží vykonávají svou službu v kněžstvu místní církve ve společenství s biskupem a pod jeho vedením.

181. Proč má církevní služba také osobní ráz?

Služba církevní hierarchie má osobní charakter, protože v síle svátosti (kněžského či biskupského) svěcení je každý odpovědný Kristu, který ho osobně povolal a udělil mu poslání.

182. Jaké je poslání papeže?

Papež, římský biskup a nástupce svatého Petra

je stálý a viditelný princip a základ jednoty církve. Je náměstkem Krista, hlavou biskupského sboru a pastýřem celé církve, nad níž má z božského ustanovení plnou, bezprostřední a všeobecnou moc.

183. Jaký má úkol biskupský sbor?

Biskupský sbor, ve společenství s papežem a nikdy bez něho, vykonává v církvi svrchovanou a plnou moc.

184. Jak biskupové provádějí své poslání učít?

Biskupové ve společenství s papežem mají povinnost všem hlásat evangelium věrně a s autoritou jako autentičtí svědkové apoštolské víry, vybavení autoritou Krista. Boží lid nadpřirozeným smyslem víry neomylně přilne k víře pod vedením živého učitelského úřadu církve.

185. Kdy se uvádí ve skutek neomylnost učitelského úřadu církve?

Neomylnost se uskutečňuje, když římský velekněz v síle své autority nejvyššího pastýře církve, nebo biskupský sbor ve společenství s papežem, zvláště když je shromážděn na ekumenickém koncilu, prohlásí definitivním aktem nějaké učení, týkající se víry nebo morálky. Věřící musí přijmout takové definice poslušností víry.

186. Jak vykonávají biskupové službu posvěcovat?

Biskupové posvěcují církev tím, že udělají Kristovu milost službou slova a svátostí, zvláště eucharistie, a také svou modlitbou, svým příkladem a svou prací.

187. Jak biskupové vykonávají svou vládní funkci?

Každý biskup, jako člen biskupského sboru, nese kolegiálně starost o všechny místní církve a o celou církev s jinými biskupy spojenými s papežem. Biskup, jemuž je svěřena některá místní církev, jí vládne autoritou vlastní, řádné a bezprostřední posvátné moci, vykonávané ve jménu Krista, dobrého Pastýře, ve společenství s celou církvi a pod vedením Petrova nástupce.

Rok 2019 ve farních akcích

5. ledna
Tříkrálová sbírka
6. ledna
Tříkrálový průvod
9. února
Farní ples (KD Martinkovice)
6. března
Popeleční středa – začátek postní doby
9. března
Duchovní obnova v Otovicích
19. dubna
Velkopáteční křížová cesta v Křinicích (v poledne)
21. dubna
Zmrtvýchvstání Páně
4. května
Pouť do Vambeřic
12. května
Kaple pod Hvězdou – májová pobožnost; Den matek
19. května
Hvězda – májová pobožnost
24. května
Noc kostelů
26. května
Malé Svatoňovice – májová pobožnost
30. května
Nanebevstoupení Páně
25. května
„Motobohoslužba“ Otovice
7. června
Ekumenická bohoslužba, k. sv. Ducha
8. června
Svátost smíření před 1. sv. přijímáním
9. června
1. svaté přijímání; slavnost Seslání Ducha Svatého
15. června
Farní den (fara Ruprechtice)
20. června
Slavnost Božího Těla
27. července
Jakubsko-anenský víkend
28. července
Cyklopouť do Nowe Rudy
3. srpna
Křinicácká pouť
26. – 30. srpna
Farní tábor (fara Ruprechtice)
7. září
Vikariátní turnaj v malé kopané (NÁ)
13. října
Svatohubertská bohoslužba (Martinkovice)
19. října
Farní výlet (TV Noe)
9. listopadu
Den veteránů, sv. Martin (Martinkovice)

HROMADNÁ SBÍRKA PRO RADIO PROGLAS

Bratři a sestry, přátelé Radia Proglas, letošní hromadná sbírka se uskuteční v neděli dne 24. listopadu 2019 v předsíni hlavního vchodu kostela. Pro naši farnost máme také na stolku uvnitř kostela tiskoviny týkající se Radia Proglas. Proglas je křesťanskou stanicí dobrých zpráv pro všechny generace a je ji možno naladit i přes digitální televizní multiplex, od r. 2020 na platformě DVB-T2.

Za finanční příspěvky všem dárcům Pán Bůh zaplať.
Váš KAmarád PRoglasu 10447 Antonín Ježdík

Sv. Roch González, kněz, mučedník, 15. listopad

Narodil se 17. 11. 1576 v Asunción v jihoamerickém státu Paraguay jako sedmé dítě Bartoloměje González de Villaverde a Marie de Santa Cruz, patřícím k zámožnějším španělským osadníkům. Již v dětství se prý zajímal o polokočovně Indiány Guaycurúes (Guarani) a časem se naučil i jejich řeč. Snad právě proto, že měl touhu zvěstovat jim evangelium, stal se 25. 3. 1599 knězem. Po vysvěcení byl poslán jako kaplan do katedrály v Asunción, kde o svého rodáka velmi stáli. Ve dvaatřiceti letech měl být jmenován generálním vikářem diecéze, ale toto místo odmítl a následně r. 1609 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Ani nestačil dokončit noviciát, když provinciál řádu zvažoval potřebu začít působit mezi Guaycurúes.

Tito Indiáni přepadávali obyvatel kolem břehů řeky Paraguaye směrem k Asunción.

Otec de Torres jako vhodného kandidáta pro misijní působení mezi Indiány vybral Rocha. Tuto evangelizační činnost Roch začal na pobřeží řeky Paraná. Díky tomu, že ovládal řeč tamních kočovných Indiánů, navázal s nimi v krátké době kontakt a vedl je k tomu, aby se usadili. Zároveň je naučil obdělávat půdu pomocí pluhu a snažil se zprostředkovávat jim Boží lásku. Zpíval s nimi, učil je různým dovednostem a především novému způsobu života. Při úsilí o jejich civilizaci zaséval křesťanskou víru.

V roce 1611 dostal za úkol upevnit první z tzv. redukci (reducciones) pro Indiány žijící v přeplněných chatrčích. Tuto o. Marcel de Lorenzana založil s pomocí guvernéra Hernandariasa a pojmenoval ji po sv. Ignáci.

Otec Roch González pak v kraji založil tři další redukce (sv. Anny del Iberá, Itapuá a Yaguapoa); jedná se o vytvoření křesťanských osad z kočovných domorodců. Ti nebyli zvyklí ani na soukromé vlastnictví, takže budování vlastních domů napomáhalo také k vytváření morálních zásad. V osadách či vesnicích podle Rochova plánu začali být domorodci chráněni před násilím a hrabivostí španělských dobyvatelů. Roch González i další jezuité se domorodců zastávali, bránili jejich práva a svobodu. Na autonomních územích jim organizovali práci a poskytovali i určité vzdělání, chránili je před hladem a epidemiemi. V těchto souvislostech měli proti sobě dvě skupiny utla-

čovatelů. Jednou byli domorodí čarodějové (strigoni) a druhou koloniální feudálové, kteří usilovali o to, aby byli jezuité vypovězeni ze země.

Otec Roch González se s láskou a horlivostí podílel na stavebních pracích všeho druhu, zvláště měl na srdci budování kostelů jako duchovních center života s Bohem. Od roku 1614 pronikal stále hlouběji do dosud neprobádaných oblastí a přinášel tisícům divochů radostnou zvěst evangelia.

V říjnu 1619 složil věčné řeholní sliby a odesílal do oblasti řeky Uruguay. U řeky Ibitiracuá založil při slavnosti 8. 12. 1619 redukci Neposkvrněného početí. Ta byla postižena morem, ale stala se také základem dnešního města Concepcion.

Dále založil redukci sv. Františka Xaverského a další r. 1627 u soutoku řek Xapeyú a Uruguay jako výchozí místo pro evangelizaci těchto oblastí. Roch González byl ustanoven představeným pro všechny redukce v oblasti Uruguaye a Paraguaye, a to v době příchodu dalších misionářů z Evropy.

www.catholica.cz/Jan_Chlumsky

Veřejná sbírka

je obecně jednou z možností, jak obnovu kostelů a dalších sakrálních staveb Broumovska financovat a realizovat.

Veřejná sbírka za účelem „Obnova kostelů z tzv. broumovské skupiny kostelů a jiných menších sakrálních staveb v regionu Broumovska“ je povolena Krajským úřadem Královéhradeckého kraje na základě vydaného „Osvědčení o přijetí oznámení o konání veřejné sbírky“ ze dne 30.11.2012.

Osvědčení bylo doručeno dnem 5.12.2012, dnem 6.12.2012 je tedy sbírka oficiálně zahájena.

Osoba oprávněná: P. ThLic. Martin Lanži

Bankovní účet:

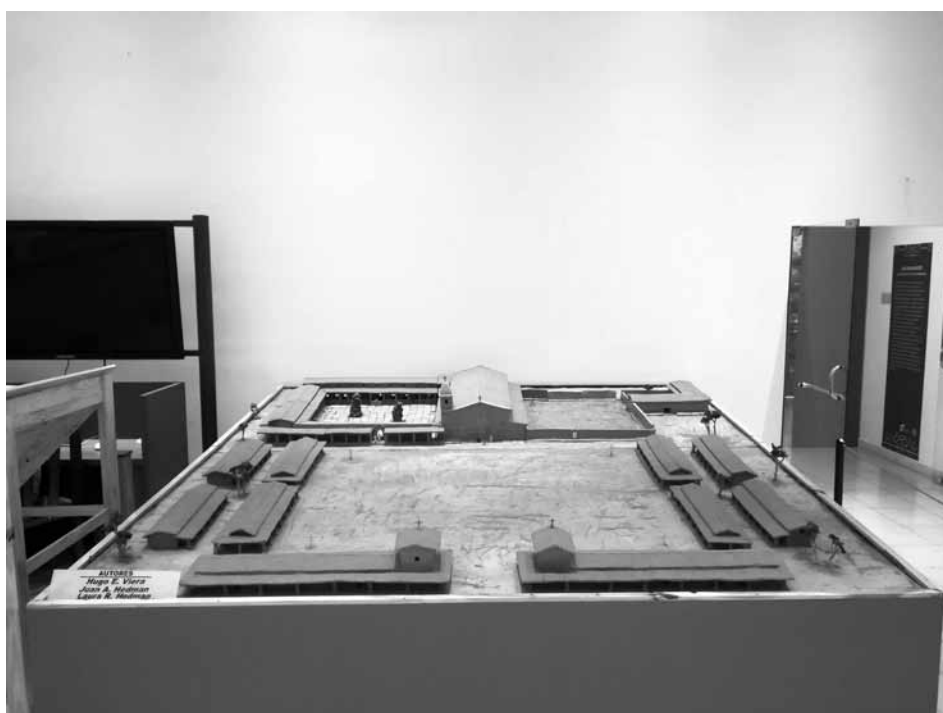
20036-1180703399/0800

Bankovní ústav:

Česká spořitelna a.s., pob. Broumov

Finanční prostředky budou využity výhradně na obnovu kostelů v regionu Broumovska, zejména v rámci projektu Pro život kostelů Broumovska.

Za každý laskavý, i třeba drobný dar, upřímně děkujeme.

Přístavba

Přístavba farní budovy v Broumově začala 5. dubna 2019 svépomocným zbouráním tehdejšího přístavku, kde bylo jenom uhlí a myši. Pak nastoupila společnost Stavby Filipcik, která novou část budovy děkanství odevzdala začátkem podzimu stejného roku. Od té doby je možné využívat společenskou místnost v přízemí farní budovy pro nejrůznější akce farnosti. Prostora v patře má v současnosti privátní charakter. Akce, která byla financována ze zdrojů Biskupství královéhradeckého a Římskokatolické farnosti – děkanství Broumov, vyšla na částku přesahující 800 000,-Kč.

Koncert pro novou fasádu kostela

V sobotu 12. října uspořádala Římskokatolická farnost - děkanství Broumov ve spolupráci s Městem Broumov a Základní uměleckou školou v Broumově „**Koncert pro Petra a Pavla**“, který přispěl k zajištění finančních prostředků na obnovu fasády jedné z dominant města, a to ve výši 18 000,-Kč.

Vystoupil mladý německý saxofonista s broumovskými kořeny Noah - Benedikt Hahn (www.noah-benedikt.de). Noah-Benediktova prababička pocházela z Martínkovic a odešla v roce 1946. Dnes její čtrnáctiletý pravnuček z vesnice Farsleben, která leží kousek od Magdeburgu, města úzce spojeného se sv. Vojtěchem, pravidelně ministruje o Velikonocích právě v broumovském děkanském kostele. Už v pěti letech začal hrát na flautu, od devíti pak na alt saxofon. V prosinci 2014 měl svůj první recitál, v létě 2018 a 2019 už hrál před publikem čítajícím 25 000 posluchačů.

Druhým účinkujícím pak byl Prima Jazz band pod vedením ředitele broumovské ZUŠ p. Štěpána

Příbyla. Během koncertu bylo možné se občerstvit broumovským pivem, uzeninou, či něčím sladkým.

Výtěžek z koncertu a občerstvení chce ŘKF - děkanství Broumov použít na financování projektové dokumentace pro opravu fasády a oken kostela sv. Petra a Pavla. Hlavní chrám rozsáhlé broumovské farnosti, který je už druhým rokem opravován i díky prostředkům z Česko-německého fondu budoucnosti se tak může těšit, že v druhé dekádě 21. století nebude už jenom díky opravné střeše bezpečný, ale opět i krásný.

Farní kostel sv. Petra a Pavla prošel za uplynulých deset let významnými opravami. V roce 2010 se povedla oprava dosluhující elektroinstalace za 400 207,- Kč. Od roku 2012 probíhá postupná výměna střešní krytiny, která do roku

2018 dosáhla nákladů přes 6 mil. Kč a práce za další 2 mil. budou pokračovat až do roku 2020. V letech 2014 – 2017 proběhlo rovněž restaurování varhan v celkové výši 1 350 000,-Kč a od roku 2016 se začalo i na restaurování bočního oltáře sv. Jana Nepomuckého za dosavadní částku 1 124 000,-Kč.

Od roku 2021 by farnost ráda započala opravu fasády a okenních výplní. Všem, kteří pomohli s přípravou povedené akce, upřímně Pán požehnej!

P. Martin Lanži, děkan ŘKF Broumov

MYŠLENKY NA MĚSÍC LISTOPAD

MARIE SVATOŠOVÁ NEBOJ SE VRÁTIT DOMŮ

KALICH, NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ, S.R.O. 2018

1. Nebeský ráj je na zemi nedosažitelný. Ale za ten pozemský, jsme zodpovědní všichni dohromady a každý zvlášť.
 2. Nejsme stvořeni pro smrt, ale pro život.
 3. Kříž k životu zákonitě patří, hodně však záleží na tom, jak se k němu postavíme.
 4. Nemůžeš druhému dát, co sám nemáš.
 5. Pravda má jednu obrovskou výhodu. Nemusíš si pamatovat, co jsi řekl minule.
 6. Boží láska je dokonalá, bezpodmínečná a nabízí se úplně každému. I největším zločincům.
 7. Boží pokoj si člověk sám nevyrobí. Svět mu ho nemůže vzít ani dát.
 8. Nezapomínejte, že nežijeme v ráji. Jsme z ráje vyhnáni. Dobrá zpráva je, že máme šanci se do ráje vrátit.
 9. Navzájem se potřebujeme, navzájem se doplňujeme. Není to náhoda, ale geniální Boží záměr.
 10. Síla modlitby je tou největší silou, kterou my smrtelníci máme na tomto světě k dispozici.
 11. Pokoj vám. Svůj pokoj vám dávám. Pokoj je něco, co se dá předávat. Nedá se koupit, ale dá se vymodlit. Sobě i druhým.
 12. Nejúčinnějším lékem proti strachu je pevná víra v Boží lásku a všemohoucnost.
 13. Bůh neříká: „Nic se vám nestane, nezemřete.“ Ale ujišťuje nás, že nás miluje a že má všechno bezpečně pod kontrolou.
 14. Jeden za druhého máme odpovědnost. Svoboda a odpovědnost jsou dvě strany téže mince.
- Jestliže tohle nechápeme a nerespektujeme, sami sebe odsuzujeme k životu v džungli. V ní platí zákony džungle, zákony zvířecí.
15. Jistotu nemáme nikdy, naději vždycky.
16. Dobrá zpověď je životní restart. Je jednou ze sedmi svátostí, ustanovených Ježíšem a jako taková je viditelným znamením neviditelné Boží milosti.
 17. Víra je vztah. Důvěrný oboustranný vztah mezi Bohem a člověkem. Ten nemůžu nikomu předat, jedině ho ukázat na vlastním životě.
 18. V okamžiku, kdy přijmu svůj kříž, obejmu ho a rozhodnu se ho nést dobrovolně, krok za krokem, den za dnem, jeho váha klesne.
 19. Nikdy nejsme bezmocní. Modlit se za druhé můžeme vždycky.
 20. Velkým vítězstvím nad sebou samým je, dokáže-li člověk požehnat tomu, kdo mu ublížil.
- Tímto aktem zároveň celou křivdu předáváme do Božích rukou. A je vyhráno!
21. Každý jsme originál. Pán Bůh žádné kopie nedělá.
 22. Dodržuj řád, hlídej si svobodu, zůstaň pokorný.
 23. Jestli to Pán Bůh chce, tak to bude. Jestli to nechce, nechci to ani já.
24. Každý se může dobrovolně rozhodnout k čemukoliv, ale musí počítat s tím, že za své rozhodnutí ponese důsledky. Těm se vyhnout nelze.
 25. Svoboda jednoho končí tam, kde začíná právo druhého.
 26. Ten, kdo se umí modlit, by se měl modlit i za ty, kteří to neumí nebo zanedbávají.
 27. Dobré návyky je nutno si zachovat a přijímat, zlovyky nepřebírat a vlastních se zbavovat.
- Pán Bůh nás bude soudit podle úmyslů, ne podle výsledků. Naštěstí pro nás pro všechny.
28. Když Bůh po člověku něco chce, vždycky mu k tomu potřebné nádobičko dá. Ne předem, ale v pravou chvíli ho dostane.
 29. Každý jsme originál. To je úžasná věc a stojí za to ji domyslet, protože teprve pak si budeme jeden druhého patřičně vážit.
 30. Chceš-li být otrokem druhého člověka, nesnášej ho. Bude s tebou od rána do večera, otráví ti každou chvíli.
- Dáváš mu plnou moc nad sebou, pokud jsi jeho otrokem.

Dějiny farního kostela Nejsvětější Trojice ve Zdoňově III.

2. Stavební vývoj kostela ve světle archivních pramenů a literatury

Kostel je jednolodní s věží v západním průčelí a se severní sakristií. Loď je zaklenuta valenou klenbou s lunetami, doplněnými lehkými hřebeny, které vytváří jemnou síť. Presbytář je polygonální a je stejně jako loď uzavřen valenou klenbou. Hrany klenebních výsečí jsou ukončeny hřebeny, které tak vytvářejí síť nepravidelných kosodélníků. Součástí lodi je renesanční empora, která je nesena toskánskými sloupy a půlkruhovými arkádami. V západní části lodi je empora dvoupatrová. Je zaklenuta křížovou klenbou. Okna kostela jsou lomená, zasazená do hlubokých špalet. Hlavní portál je lomený, doplněný dvěma pruty hruškového typu a nachází se v jižním průčelí. Prostor mezi obvodovou zdí a střechou je oddělen lunetovou římsou. Věž kostela je třípatrová na čtvercovém půdoryse. Ve výši třetího patra je věž osmiboká a je zakončena báňovitou střechou. Střecha nad lodí je sedlová a nad presbytářem přechází v typ střechy valbové. Nároží stavby jsou bosována v pískovcovém kameni.¹

2.1 K vývoji kostela do renesanční přestavby

Tento původně gotický kostel je bezesporu nejvýznamnější architektonickou památkou Adršpašska. Chrám prošel poměrně bouřlivým stavebním vývojem. Stavba kostela je z lomového kamene. Nejstarší částí kostela je oktogonální presbytář. Z původní gotické stavby je v dnešní hmotě zdiva začleněna část jižního portálu a obvodového zdiva.

2.2 Renesanční přestavba na počátku 17. století

Nejvýznamněji se do podoby kostela zapsala renesanční přestavba realizovaná za Adama Abrahama Bohdaneckého z Hodkova, dokončená roku 1608, což dokládá nápis na východní stěně kostela u dveří, který je zmíněn v popisu kostela z roku 1809 („*Solum modo a foris in partie versus Orientem infra tectum numeru anni 1608 coleore rubeo formatus ...*“).² Podle tohoto dokumentu byl kostel vystavěn z dobrého kamenného materiálu po gotickém způsobu a podle starých předpisů. O tom, kdy a od koho byl kostel postaven, nebylo v době sepsání popisu již žádných dokumentů. O nápisu s vrocením 1608 se zmiňuje i inventář kostela a fary z roku 1837.³ V roce 1608 tak byla dokončena renesanční přestavba. Autorství této přestavby se připisuje architektu Carlo Valmadimu či někomu z jeho okruhu.⁴

Zastavme se krátce u osoby Carlo Valmadiho. Byl to italský architekt působící na Trutnovsku v druhé polovině 16. a na počátku 17. století. Je mu připisována celá řada realizací (např. kostely sv. Jakuba v Dolní Olešnici, Nejsvětější Trojice v Hostinném či sv. Václava v Rudníku). Pro Valmadiho stavitelský styl je příznačné především průčelí, na které se mimo očekávání přenášejí tvarové prvky nezvyklé pro kostelní stavby, jako jsou figurální sgrafito a lunetová římsa. Právě tyto prvky prozrazují autorství italského architekta u řady kostelů v této oblasti.⁵ Přímý doklad o jeho působení ve Zdoňově se však bohužel dosud nepodařilo objevit. Jeho účast na přestavbě lze ale odvodit ze způsobu řešení architektonických problémů (sklenutí prostoru, členění klenby) i některých detailů (využití lunetové římsy). Hypotézu o Valmadiho autorství posilují dvě dosud poměrně málo zdůrazňované skutečnosti. V první řadě jde o sešvagření rodů Bohdaneckých z Hodkova a hostinské větve Valdštejnů (především v osobě dcery stavitele kostela Magdaleny Valdštejnské z Hodkova). V druhé o účast Valmadiho

¹ Emanuel POCHE: *Umělecké památky*, s. 359. Dále podrobněji Antonín CECHNER: *Soupis památek historických a uměleckých*, s. 330-331.

² Státní okresní archiv Náchod (dále SOKA Náchod), fond Farní úřad Zdoňov (dále FÚ Zdoňov), inv. č. 37, karton 15, *Consignatio continens statum Ecclesia et Parochie Merckelsdorfensis*, nefol. Do stejné doby je kladeno dokončení stavby adršpašského zámku. K tomu srov. Štěpán GILAR, *Pobělohorská rekatolizace*, s. 156.

³ SOKA Náchod, FÚ Zdoňov, inv. č. 75, karton 23, *Inventář kostela a fary, 1837*, nefol.

⁴ Např. Tomáš DIMTER-Pavel LISAK: c. d., s. 249.

⁵ Eva ŠAMÁNKOVÁ: *Architektura české renesance*. Praha 1960, s. 93.

blízké rodiny hostinských zvonařů Schrötterů, kteří zhotovili zvony pro zdoňovský kostel. Mezi autory, kteří ve svých pracích kostel Nejsvětější trojice ve Zdoňově ke stavbám, patřícím do okruhu Valmadiho tvorby, nezahrnují, patří Štěpán Stránský,⁶ Václav Pražák⁷ a Jaroslav Wagner.⁸ Naopak Emanuel Poche,⁹ Jarmila Krčálová,¹⁰ Eva Šamánková,¹¹ Pavel Vlček a kolektiv,¹² Bohuslav Syrový¹³ nebo Pavel Mach¹⁴ jej k tvorbě tohoto italského stavitele řadí.

2.3 Pozdější stavební úpravy doložené archivními prameny v 17. až 20. století

Další přestavba kostela je doložena k roku 1665, kdy byl vystavěn chór, respektive šlechtická oratoř, nad sakristií a rovněž přestavěna sakristie. Dataci této přestavby bylo možné podle popisu kostela z roku 1809 nalézt v nápisu, jenž byl právě na oratoři a který zněl: „*Den Hoch- und Wohlgebohrenen Herrn Herrn Leopold Ulrich Libsteinsky des Heil. Röm. Reichs Graf von Kollowradt H. A. S. V. A. – der Hoch- und Wohlgebohrenen Frau Frau Katharina Barbara Gräfin von Kollowradt. ANNO 1665.*“¹⁵

3. Vybavení kostela Nejsvětější Trojice ve Zdoňově

Vybavení kostela pochází z různých dob. Najdeme zde zařízení pozdně renesanční, barokní i nové. Hlavní oltář je dřevěný se zlacenými ozdobami, před stolem se nachází antependium s prořezávanými raně barokními ornamenty. Mezi sloupky s barokně korintskými hlavicemi visí oltářní obraz. Pod ním se nachází malý svatostánek se zasklenou soškou Panny Marie z bývalého poutního kostela na Svaté Hoře. Kolem jsou sochy andílků.¹⁶ Oltář je samozřejmě zasvěcen Nejsvětější Trojici. Oltářní obraz je dílem Franze Maischneidera z roku 1879.¹⁷ Podle inventáře z roku 1819 byl tento hlavní oltář dřevěný, zasvěcený Nejsvětější Trojici a jeho odhadní cena byla 10 zlatých.¹⁸ Na oltáři byl nápis: „*Hi tres sunt unum.*“¹⁹

Vedlejší oltáře zde byly podle A. Cechnera dva, nové s řezbami Svaté rodiny v barokních rámech. Původně zde ale byly boční oltáře tři. Na pravé straně u velkého oltáře se v presbytáři nacházel oltář Panny Marie ze dřeva s odhadní cenou 5 zlatých. Dále byl na pravé straně mimo presbytář oltář Svaté rodiny v hodnotě 4 zlaté. Na levé straně pak byl na dřevě malovaný oltářík svaté Anny v hodnotě 3 zlaté.²⁰

PhDr. Pavel Zahradník, Ph.D.

⁶ Štěpán STRÁNSKÝ: *Život a dílo Carlo Valmadiho*. In: Krkonoše – Podkrkonoší 7, 1983, s. 161-202.

⁷ Václav PRAŽÁK: *Umění renesance východních Čech*. Hradec Králové 2000, 119s.

⁸ Jaroslav WAGNER: *Renesanční kostely v severovýchodních Čechách*. In: Zprávy památkové péče 13, 1953, s. 239-245.

⁹ Emanuel POCHÉ: *Umělecké památky* ⁹ Emanuel POCHÉ: *Umělecké památky*, s. 359. Dále podrobněji Antonín CECHNER: *Soupis památek historických a uměleckých*, s. 330-331.

⁹ Státní okresní archiv Náchod (dále SOKA Náchod), fond Farní úřad Zdoňov (dále FÚ Zdoňov), inv. č. 37, karton 15, Consignatio continens statum Ecclesia et Parochie Merkelsdorfensis, nefol. Do stejné doby je kladeno dokončení stavby adršpašského zámku. K tomu srov. Štěpán GILAR, *Pobělohorská rekatolizace*, s. 156.

⁹ SOKA Náchod, FÚ Zdoňov, inv. č. 75, karton 23, Inventář kostela a fary, 1837, nefol.

⁹ Např. Tomáš DIMTER-Pavel LISAK: c. d., s. 249.

⁹ Eva ŠAMÁNKOVÁ: *Architektura české renesance*. Praha 1960, s. 93.

Čech. IV. díl. Praha 1982, s. 359.

¹⁰ Jarmila KRČÁLOVÁ: *Kostely české a moravské renesance*. In: *Umění* 24, 1971, s. 11-25.

¹¹ Eva ŠAMÁNKOVÁ: c. d., s. 93.

¹² Pavel VLČEK a kol.: *Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách*. Praha 2004, s. 684.

¹³ Bohuslav SYROVÝ: *Architektura svědeckvých dob*. Přehled vývoje stavitelství a architektury. Praha 1977, s. 270.

¹⁴ Pavel MACH: *Carlo Valmadi (1550-1620) – renesanční architekt na Trutnovsku*. Bakalářská práce KTF UK v Praze. Praha 2008, s. 69.

¹⁵ SOKA Náchod, FÚ Zdoňov, inv. č. 37, karton 15, Consignatio continens statum Ecclesia et Parochie Merkelsdorfensis, nefol.

¹⁶ Cechner, s. 333.

¹⁷ *Gotteshäuser der Heimat*, s. 88. K tomu SOKA Náchod, FÚ Zdoňov, inv. č. 46, karton 19, korespondence.

¹⁸ SOA Zámorsk, Velkostatek Adršpach, inv. č. 707, karton 66, Inventáře zařízení kostela, fary a kaple ve Zdoňově, 1810-1835.

¹⁹ Tamtéž, inv. č. ??, kniha ??, Pamětní kniha panství.

²⁰ Tamtéž.

DŮVĚRA A PORO- ZUMĚNÍ.

6. Broumovské diskuse
Klášter Broumov
6.—7. 11. 2019
www.broumovskediskuse.cz

ÚTERÝ 5. LISTOPADU 2019

19:00 Setkání v předvečer Broumovských diskusí spojené s koncertem Barbory Mochowe (sál Kreslírna)

STŘEDA 6. LISTOPADU 2019

9:30 Slavnostní zahájení (sál Dřevník)

Jaroslav Bitnar, Jiří Štěpán, Petr Prokop Siostrzonek, Jan Školník, moderuje **Daniela Brůhová**

10:00–12:30 Panel I: Důvěřujeme státu a institucím? (sál Dřevník)

Co je to důvěra? Jak jsme na tom s důvěrou ve stát a instituce v České republice? Jaký význam má důvěra občanů ve stát a jeho instituce? Je důvěra základním předpokladem demokracie? Co způsobuje absence důvěry? Jak míra důvěry ve společnosti ovlivňuje kvalitu života? Proč (ne)důvěřujeme evropským institucím?

Markéta Sedláčková, Eliška Wagnerová, Tomáš Petráček, moderuje **Michael Rozsypal**

14:30–17:00 Panel II: 30 let naší demokracie: Proměny důvěry a porozumění (sál Dřevník)

Jaký je vztah důvěry a demokracie? Jak se proměnila naše důvěra ve stát a instituce za posledních 30 let? Co mohou politici udělat pro porozumění ve společnosti? Co způsobuje absence důvěry ve společnosti?

Luboš Dobrovský, Petr Fiala, Olga Richterová, Vladimír Špidla, moderuje **Světlana Witowská**

ČTVRTEK 7. LISTOPADU 2019

9:00–11:30 Panel III: Jak si více důvěřovat a lépe porozumět (sál Dřevník)

Jak se utváří důvěra? Jak překonávat nedůvěru? Co by se ve společnosti změnilo, kdybychom si více důvěřovali? Jak hledat cesty k porozumění mezi lidmi s rozdílnými názory? Co je překážkou většího porozumění mezi generacemi? Co můžeme pro vyšší míru důvěry ve společnosti udělat my sami – každý z nás?

Angelika Pintířová, Věra Roubalová Kostlánová, moderuje **Martina Mašková**

13:30–15:30 Komorní rozmluva: Důvěra a porozumění v sousedských vztazích a v komunitě (Opatský sál)

Jak se utváří důvěra v komunitě? Jak společnost ovlivňuje důvěra v rámci sousedských vztahů? Jak řešit absenci důvěry? Co je základním předpokladem porozumění v sousedských vztazích a komunitě?

Petr Prokop Siostrzonek, Jiří Bárta, rozmluvou provází **Jan Školník**

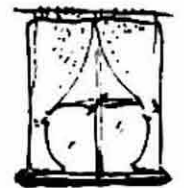
13:30–17:30 Možnost prohlídky výstavy *30 let svobody* (ve spolupráci s Post Bellum, náměstí v Broumově)
Možnost prohlídky výstavy Davida Hanvalda: *All That Glitters Is Not Gold / Není všechno zlato, co se třpytí* (Lapidárium – galerie nejen pro děti)

18:00 Mše sv. (klášterní kostel sv. Vojtěcha) celebruje: Martin Lanži

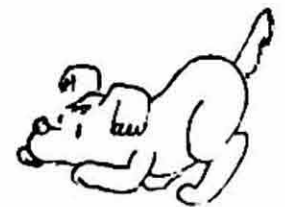
VSTUPENKY MŮŽETE KOUPIT NA WWW.BROUMOVSKEDISKUSE.CZ

JAKÉ JE VŠECHNO STVOŘENÍ?

V biblické zprávě o stvoření je při líčení událostí v každém dni stvoření uvedena jedna důležitá věta. Dozvíš se ji, když z osmisměrky vyškrteš všechna slova znázorněná obrázky. Zbylá písmena čtená zleva doprava po řádcích odshora dolů utvoří hledanou tajenku.

B	A	K	Č	O	K	Ů	H
V	P	V	I	K	D	O	Ě
L	E	Ě	Ž	N	K	E	C
K	S	T	R	O	M	J	Í
A	E	I	T	Ů	O	D	S
R	O	N	D	B	R	É	Ě
M	J	A	B	L	K	O	M

TAJENKA: _____

NEDĚLNÍ BOHOSLUŽBY**3. listopad**

Otovice	08:30
Broumov, P+P	10:00
Broumov, klášter	17:00

10. listopad

Martínkovice	08:30
Vižňov	10:00
Broumov, P+P	10:00
Broumov, klášter	17:00

17. listopad

Broumov, P+P	10:00
Broumov, klášter	17:00

24. listopad

Božanov	08:30
Vižňov	10:00
Broumov, P+P	10:00
Broumov, klášter	17:00

MŠE SV. V TÝDNU BROUMOV

Pondělí	xxx	xx:xx
Úterý	klášterní k.	17:00
Středa	k. sv. Václava	17:00
Čtvrtek	děkanský k.	17:00*
Pátek	děkanský k.	17:00
Sobota	k. sv. Václava	17:00

01/11 a 02/11

mše sv. v 17:00 v děkanském k. P+P

04/11 – 06/11 a 08/11

mše sv. v dřevěném k. PM na hřbitově v 17:00

* Ve čtvrtek 07/11 mše sv. v klášterním k. sv. Vojtěcha v 18:00 (zakončení Broumovských diskuzí) a mše sv. za smíření v kapli PM v Šonově v 17:00

Adorace:

středa, sv. Václav, 17:30 – 17:45;
pátek, P+P, 17:30 – 18:00
(kromě „Dušičkového týdne“)

Svátost smíření:

20 min před každou mší sv.; sobota 30/11,
P+P, 09:00 – 10:00

Změna vyhrazena.

Změna bohoslužeb v týdnu (sobota)

Od 5. října jsou sobotní večerní mše sv. s nedělní platností v 17:00 v kostele sv. Václava v Broumově.

Výuka náboženství – školní rok 2019/2020, od 5. září:
3. tř. (1. sv. přijímání):

čtvrtek, fara Broumov, 14:10 - 14:55

4. – 5. tř.: čtvrtek, ZŠ Meziměstí, 13:00 - 13:45

4. – 5. tř.: pátek, fara Broumov, 13:05 - 13:50

6. – 8. tř.: pátek, fara Broumov, 13:50 - 14:35

Dušičkové bohoslužby 2019

Letošní mše sv. v Broumově o Slavnosti Všech svatých a na Vzpomínku za všechny věrné zemřelé, čili 1. a 2. listopadu, budou v děkanském kostele sv. Petra a Pavla. K tomuto rozhodnutí, žel, vede opakovaně prožívaná zkušenost těch, kdo se snaží prožít čas v kostele v modlitbě, avšak nesetkávají se s pochopením u těch, kteří vnímají sakrální prostor jako místo realizování své touhy po dalším turistickém zážitku.

ŘKF-děkanství Broumov se snaží vyhovět stále většímu zájmu návštěvníků Broumovska v rámci svých možností. K celodenně otevřeným kostelům nemá dostatek ani lidských kapacit, ani technologicko-bezpečnostní prostředky. Akce typu Léta otevřených kostelů nemůže uspokojit celosezónní přítomnost hostů, k osobnímu domluvení návštěvy nemá každý odvahu.

A tak zbývá krok, který netěší, ale chrání onu hodinu, kdy se věřící člověk přichází do kostela ztišit, modlit, meditovat. Jak by se dalo pojmenovat focení, povídání si, či procházení se po kostele během takových chvílí?

P. Martin Lanži, děkan ŘKF Broumov

Paypal účet farnosti

church.broumov@gmail.com

Funguje tak, že se lidem pošle tento e-mail a oni na něj pošlou peníze přes Paypal (v PayPalu se musí zadat právě e-mail). PayPal se používá při platbách po internetu, nejčastěji ve spojení s e-bayem. Má ho dost lidí a je jednoduché přes něj něco poslat.

BROUMOVSKÝ BIM INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK

vychází každý 1. týden v měsíci jako měsíčník

Náměty na články můžete zaslat e-mailem na adresu: **church.broumov@gmail.com**, děkujeme...

Vydává: Římskokatolická farnost - Děkanství Broumov.

www.broumovfarnost.cz

Grafický koncept: Jan Záliš, DTP a zlom: PINstudio, www.pinstudio.cz.

Tisk: vlastním nákladem. Náklad: 130 ks.

Uzávěrka: 15. každého měsíce.